

ارزیان اقتصادی - محمد مهدی رود

نگارش

محمد چواد - محمد مهدی رود

پسایمان نامه تحقیقاتی حقوق لیسانس، مؤسسه علوم اداری و رواندگانی

دانشگاه تهران

دانشکده حقوق و علوم سیاسی و اقتصادی

مؤسسه علوم اداری و رواندگانی

شهرتیر ۱۳۴۰

۲۹۴

سپاسگزارى

بىمارى خداوند مقال دوره اول تحصيلات فوق لیسانس
مؤسسه علوم ادارى و بازرگانى را بموقع پى پایان رسانیدم و اینک
که پى پایان نامه فوق لیسانس خود را تقدیم می‌دارد بر خود فزون
میداند که از وصیته استادان عالیقدر مؤسسه بشخص از آقایان
دکتر پرویز کیهبادهی استاد ریاضی و دکتر ستاری و دکتر صدیقی
که در تنظیم این رساله مراد است فرموده اند سپاسگزارى کسوده
و همچنین از مقامات سازمان برنامه و سایر مراجع که از طریق
سماجیه و دادن اطلاعات به بنده کمک کرده اند تشکر کند.

محمد جواد نمیسیم بعد

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>موضوع</u>
۱	مقدمه
۶	فصل اول - در مورد سد سفید رود
۶	قسمت اول - سد سازی در ایران
۹	قسمت دوم - وضع جغرافیائی سفید رود
۱۱	قسمت سوم - تاریخچه سد سفید رود
۱۸	قسمت چهارم - مشخصات عمومی سد سفید رود
۲۸	قسمت پنجم - ارزش اقتصادی محل سد
۲۲	فصل دوم - شبکه آبیاری گیلان
۲۲	قسمت اول - شبکه انهار سفید رود
۲۳	قسمت دوم - سد انحرافی تاریک
۲۴	قسمت سوم - سد انحرافی سنگر
۲۵	قسمت چهارم - مشخصات تأسیسات شبکه انهار سفید رود
۲۸	فصل سوم - بررسی اقتصادی طرح سد سفید رود
۲۸	قسمت اول - تأثیر سد سفید رود روی اقتصاد عمومی مردم و سطح زندگی اهالی گیلان
۳۰	قسمت دوم - تأثیر سد سفید رود در توسعه منابع عمومی و کارها نجات
۳۲	قسمت سوم - بررسی اقتصادی انرژی برق تولیدی و مصرف آن در منطقه گیلان و تهران

فهرست مطالب

صفحه

موضوع

- ۳۵ قسمت چهارم - بررسی اراضی قابل آبیاری و میزان افزایش محصول
- ۳۹ قسمت پنجم - پایان طاعتان سد
- ۴۰ قسمت ششم - آرزوی سد و چکده انهار و عطا انتقال بسوی
- ۴۳ قسمت هفتم - عواید مردم گیان از وجود سد
- ۴۵ قسمت هشتم - استهلاك مشارج تأسیسات حوزه آبیاری سفید رود
- ۵۷ قسمت نهم - نتیجه

مقدمه

۱- اهمیت و هدف انتخاب موضوع مورد تحقیق :

سرزمینی که ما امروز در آن زندگی میکنیم در دوران قدیم یکی از مناطق معمور جهان و سراسر آن پوشیده از مراتع و جنگلهای طبیعی بوده است ولی متأسفانه در اثر عواملی که جریانات تاریخی و وقایع اجتماعی در آن رخالت داشته بهرور از رونق افتاده و نقاط سرسبز و خرم آن تبدیل به مناطق خشک و زمینهای نامرغوب و بایر شده است بهنسی که ملاحظه میشود کشاورزها و دهات رو به برانی رفته و مردم کشاورزی نیز در اثر کمبود و فقر اقتصادی دست به دست بهراکشها مهاجرت کرده اند و نتیجه این شده است که با تقلیل محصولات کشاورزی کشوری که صادر کنند و برنج و گندم و سایر محصولات کشاورزی بوده امروزه برای تامین احتیاجات خود وارد کنند این محصولات از خارج کشور شده است و حال آنکه کشور ما از لحاظ وضع طبیعی اصولاً منطقه تلالاحتی است زیرا در حدود هفتاد درصد مردم آن چه مستقیم و چه غیر مستقیم بامر کشاورزی اشتغال و ارتباط دارند و شرایط محیط و آب و هوای آن نیز طوریست که برای هرگونه تعالیات کشاورزی استعداد کافی دارد بنابراین اگر بایسن رشته توجه شود علاوه بر اینکه احتیاجات حاصل غذائی افراد و سگه آن تامین میشود میتواند وسایلی از

صاد رکنندگان معده و نراورد ه های کشاورزی باشند برا از نعمت وجود آب و خاک و نور و حرارت که از ارکان اصلی کشاورزی است گساملای برخوردار است منتها چن از عوامل اصلی آب در این منطقه بصورت صحیح استفاده نمیشود کشاورزی آن نیز ششاسب وضع طبیعی خود روش و رواجی ندارد .

در کشور ما حل مسئله تهیه آب و توزیع و استفاده صحیح آن بمنزله اهمیتهای کامل حیات نسلاحت است . بنا بر این انتخاب طری جدید استفاده از عوامل آب واجد کمال اهمیت میباشد زیرا چون سایه اقتصاد سلکت بر مینمای کشاورزی قرار دارد اگر نتوانیم از آبهای موجود حداکثر استفاده را بکنیم مواجه بانقصان محصول خواهیم بود و نتیجه با تحلیل فاحش در آمد ملی رو برو خواهیم گشت .

خوشبختانه در مالهای اخیر از طرف اولیای امور و مجریان برنامه های اقتصادی واجتماعی بناد و رولوگیری از نکست برداشت محصول که موجب تحلیل بنیه اقتصاد است و همچنین برای ایجاد کشتزارهای جدید جهت تامین غذای افراد و سد در بازار محصول بخان از کشور در جهت حل مسئله استفاده از آبهای موجود تلاشهای فراوان بعمل آمده و قدمهای اساسی بزرگی در این راه پسر داشته شده که منتهم بآتی در بخشانی در امر توسعه کشاورزی و استحکام بنیه اقتصادی

خواهد شد و برای استفاده از ذخایر آب کشور اعم از آبهای سطح الارضی و تحت الارضی سد های کوچک و بزرگ تأسیس شده و چاههای عمیق ایجاد گردیده و در حقیقت نهضت بزرگی در امر ایجاد اینگونه تأسیسات آبیاری بعمل آمده است .

سازمان برنامه که طراح و مجری برنامه های عمرانی و اجتماعی کشور است اقدامات اساسی و بزرگی در این راه نیز بعمل آورده که اهم اقدامات مزبور تأسیس سد های عظیمی منجمله سد های سفید رود و دز و گسترش میباشد که هر یک از این سد ها در بیشتر امور کشاورزی و اجتماعی مناطق گیلان و خوزستان و اطراف تهران تأثیرات شگرف و عظیمی خواهند داشت .

سد عظیم سفید رود یکی از سد های بزرگ جهان بشمار میرود که در حدود ۱۸۰۰ میلیون متر مکعب آب آرام و صهارشده را بصورت دریاچه ای بوسعت ۶۰ کیلومتر مربع بوجود آورده و آب آن در شبکه انبساط سفید رود برای آبیاری منطقه حاصلخیز گیلان سرانجام میشود و علاوه از برکت برق حاصله از نیروی شگرف آب سد کنگ بزرگ دیگری بتوسعه اقتصادی و اجتماعی مردم خواهد شد .

مخزن ایجاد این سد و تأسیسات عظیم آن در حدود ۷۵۰۰ میلیون ریال است بنا بر این بررسی و تحقیق در این باب اثرات اقتصادی و اجتماعی تأسیساتی که با صرف هزینه هنگفت بوجود میآید واجب کمال

اهمیت است طیفی از موضوع از اقتصاد ملی سنجید رود از نظر توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه گیان و تاثیرات آن درازد یسادی درآمد ملی و بداند بعد از هر گشت مخار تا سوسات سدد و غوره تحقیق میباشد و بداند این عوامل سدد و معررات انتخاب موضوع مورد تحقیق واقع شد که بصورت این رساله تهیه و تقدیم میشود *

۱- روش تحقیق

در امر تحقیق این موضوع در مورد ایمنای یسادی پیش آمدن سراسر سد سازی در ایران مراحل اولیه خود را طی میکند و در این خصوص کمتر سدادن و آمارهای دقیق و معتبری در دست است و اکثر آمارهای ناقص هم پیدا میشود چون جنبش علمی ندارد آن سراسر نمیتوان مورد استفاده قرار داد مگر اینکه امر تحقیق از چند مرجع انجام پذیرد تا مسودد بواقعیت نزدیکتر شود و از طرفی چون برای اخذ شماره ای اطلاعات و سآخذ باید با ادارات مربوطه مراجعه کرد تا سقانه ادارات هم سباعت ندان آمارهای مورد لزوم دقیق و با سبب عدم آشنائی بچوا بگونی بمسائل تحقیقاتی و با جهت کار یسادی و ندانستن فرصت کافی کمتر سثولات جواب مثبت داده و اکثر جوابی هم بد دهند با احتیاط توام است و امر تحقیق با شکالات زیاد برخورد میکند * باری بهتر کیفیت که بود با صرف وقت

وزحمت زیاد چه از طریق مضایبه با ما موریس ذی‌ربط و با اهالی محلی و چه از راه استفاده از برنده ها و سوابق کوشش کافی بحمل آمد تا ارتقا و آسارهای این رساله تا سرحد امکان با واقعیت تطبیق داشته و به حقیقت بسزایک بشود چنانکه درباره ای از موارد بتحقیق ازیک مرجع اکتفا نشد بلکه امر تحقیق از چند مرجع انجام پذیرفت تا بیشتر واقعیت بین برد شود .

۳- آنچه در این رساله بحث خواهد شد

تا سیسات عظیم سفید رود شامل ساختمان سد ، شبکه آنها و شبکه برق است که برای ایجاد آنها مجموع مبلغ ۲۵۰ میلیون ریال به مصرف خواهد رسید و برای اینکه محرک ایجاد این تا سیسات و پشت آنها ارائه شده و نتایجی که از این تا سیسات شگرفی حاصل خواهد شد شرح شود در این رساله بدو باشد روح بسد سازی در ایران و فرض از ایجاد تا سیسات سفید رود وضع جغرافیائی و تاریخیچه ساختمان سد و مختصری از مشخصات سد و شبکه آنها و خط انتقال نیروی برق برداشته و سپس به بررسی اقتصادی این تا سیسات بپردازیم و بعد اثبات این سد عظیم و تا سیسات آنرا در تقویت و توسعه کشاورزی منطقه گیلان مطالعه کرده و نتایج وجود این تا سیسات را در بالا بردن سطح محصولات کشاورزی و ازدیاد درآمد ملی بررسی کرده و بالاخره مدت برگشت هزینه ساختمان سد و تا سیسات آنرا چه از لحاظ درآمد ملی و چه از نظر برگشت سرمایه سرمایه گذار مورد بحث قرار خواهیم داد .

فصل اول

در مورد سد شاهسید رود

قسمت اول - سد سازی در ایران

سرزمین ایران تشکیل می‌شود از ۶۶۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع که فقط در حدود یک بیستم آن زیر کشتناقص است زیرا بموجب آمار وزارت کشاورزی در حدود (۱) میلیون هکتار از اراضی کشور قابل کشت و نفع است که سالانه در حدود ۶ میلیون هکتار آن زیر کشت قرار گرفته و بقیه در حال آبی است و از این مقدار در حدود ۵ میلیون هکتار زمین دیم است و بقیه آن آبی در صورتیکه اگر آب باران یا رودخانه‌ها را که بدریا سرانجام می‌دهند با ایجاد مازنی برای استفاده در مواقع کم آبی ذخیره کنند میتوان استفاده‌های فراوانی از زمینهای زیر کشت بدست آورد و همچنین مراتع و زمین‌های زراعی جدیدی ایجاد نمود.

ایجاد سد بمنظور ذخیره آب جهت آبیاری از زمینهای دیم در ایران معمول بوده و سد های بزرگ سابق که امروز فقط ویرانه ای از آنها باقی است مانند سد های خوزستان و خراسان و ساوه و غیره ولایت سمرقند و بلخ که های

۱ - مشکل آبیاری ایران؛ روزنامه کیهان (تهران شماره ۵۲۹ هجری ۱۳ آبان ۴۰)

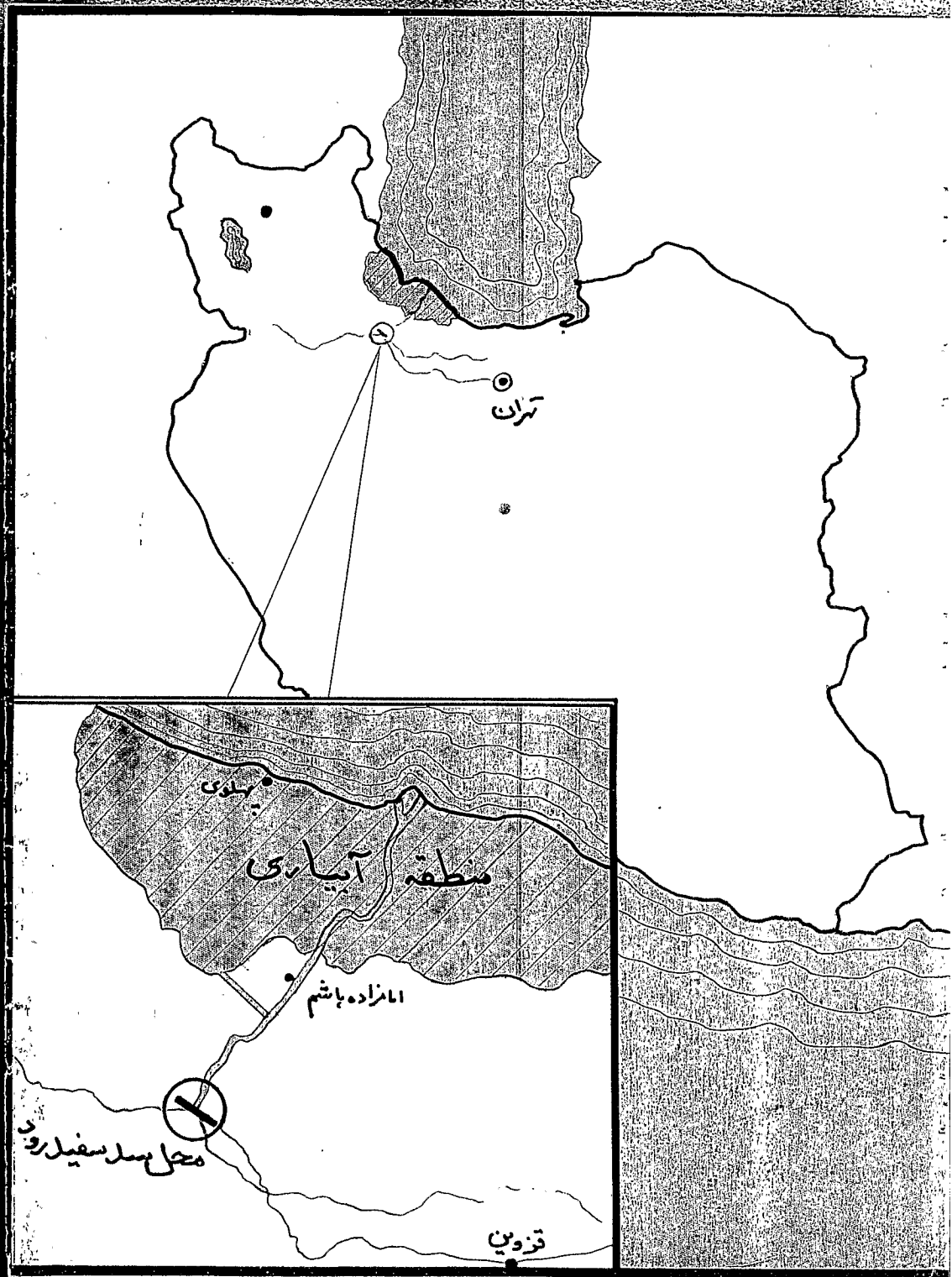
۲ - آبی زمینی که با تعطیل زراعت در سال بعد بماند و در آن زراعت نمیشود که تا سال بعد آماده زراعت شود.

وسیع آبیاری دوران عظمت ساسانیان و قبل و بعد از آن است ولی در دوران اخیر نه تنها سد های جدید ساخته نشده بلکه سد های قدیمی نیز یکی بعد از دیگری به مرور زمان از بین رفته و جلگه های وسیعی که سرسبز و خرم بود باخرابی سد ها به کویر و اراضی بوزان تبدیل شده است اما خوبتانند در این اواخر بعزت احطاس از دیوار آب برای تحمیل محمول بیشتر جنبشی در امر سد سازی و آبیاری بوجود آمده است و با ایجاد سد های بزرگ و کوچک که تعدادی از آنها ساخته شده و تعدادی نیز در دست ساختمان است کمک مؤثری بر امر پیشرفت و توسعه کشاورزی و اقتصاد کشور بعمل خواهد آمد.

با توجه به مسئله اهمیت فواید الماده مطمئن آب نباید دید چگونه میتوان برای اراضی مستعد کوز آب تهیه کرد زیرا آب قابل تولید نیست بلکه باید از آب چشمه ها و رودخانه ها و آبهای زیرزمینی حد اکثر استفاده را بعمل آورد و استفاده صحیح از این آبها جز از راه بتن سد های کوچک و بزرگ و یا احداث جهاد های آرتزین و آبهای عمیق نیست.

در مورد ایجاد سد های بزرگ و یا کوچک در وضع فعلی تالیفات و آرا هر غایب مختلف است چونکه بعضی از مهندسین معتقدند که باید توجه مردم

را با اهمیت سد سازی مصروف داشت و چند سد بزرگ در نقاط پرجمعیت و مخصوصاً نزدیک به پایتخت مملکت ساخت و نزدیک سه چهارم سد بزرگ ویرانه دولت ساخته شد و کشاورزان و بهره‌نشینان از آب و سرون آن استفاده کردند نهضت سد سازی در کشور بوجود خواهد آمد و به موازات این عمل بعضا هم باید سد های زیادی سد های کوچک روی رودخانه های کوه باغ و کایه حلاله های بهاره و ماژاد آب زمستان را برای صرف در فصول کم آبی ذخیره نمود و آن سده ای دیگر ساختند که چون ایجاد سد های بزرگ مانند سد سفید رود و گرج ویا سد دوز که بصورت تمرکز سرمایه کلان در یک نقطه متمرکز می آید و برای اقتصاد ضعیف توصیه نمی شود با پیشه اقتصادی کشور تطبیق ندارد این سده در توصیه مناسب میگویند که بهتر است ابتدا با ایجاد سد های کوچک استفاده از آبهای زیر زمینی از طریق ایجاد چساده های عمیق اقدام نمود و بواسطه های طبیعی را که برای احداث سد های بزرگ بکار می آید در رشته های دیگر اقتصاد کشور بصورت سرمایه تا اینکه بتدریج کشاورزان بر روی کشاورزی بسازند آشنا شده و با مدرین کار آزموده و کارمیز برای آبیاری کشور تربیت شوند که در صورت احسان با ایجاد سد های بزرگ مواجه با عدم آشنای بر روی کشاورزی جدید زارعین و کبوه نیروی مییز تقویم و منابع گران احداث سد های بزرگ

سراک

منطقه آبیاری

امزاده باشم

محل سلسفیل رود

تزدین

را نیز صرف تأویست زنده طای دیگر اقتصادی کنیم. بهر حال سد علم ساید رود ساخته شد و نیروی شگوف آن برای آبادانی خطه گیلان آماده بهره برداری است و در آینده حیات اقتصادی منطقه گیلان رونق فراوانی خواهد گرفت.

قسمت دوم - وضع جغرافیائی ساید رود

رودخانه ساید رود یکی از مهمترین رودهای قابل بهره برداری ایران و تنها منبع عمده آبیاری زمین گیلان است که بدرمای هزاره سرازیر میشود. حوزه آبیگری آن در حدود ۱۰۰ کیلومتر مربع است و تشکیل میشود از رودخانه های قزل اوزن و تاهرود و این رودخانه در مجرای بد بکدیگر پیوسته تشکیل رودخانه ساید رود را میدهند و این رودخانه پس از گذشتن از گردن رودسار و عبور از دهانه بسیار تنگی بدره کم عرضی که همواره وسعت میشود وارد شده و بط ایستاد دلتای بسیار مهیج در نزدیکی بندر کوچک حسن کبابه بدرمای خسرو سرازیر میگردد طول آن از گردنه رود سار در حدود ۱۰ کیلومتر است و در مسیر شاکلی جریان دارد و در بین مجرای و صوب دو شهر نسبتاً بزرگ دیگر بنام - سیاه رود و تاریک رود بآن ملحق میشوند.

وضع انهار تاهرود و قزل اوزن که تشکیل رودخانه ساید رود را میدهند

۱ - پروفیسور فراندن " J. FERRANDEN (پاریس اگوست ۱۹۵۸ شماره ۲۸ انگلیسی) مجله تراوا TRAVAUX صفحه ۲۱۲

بخش زیر میباشد :

سبزل اوزن

رودخانه نزل اوزن که شعبه اصلی سبزل رود است در سرازیری قسمت شرقی کوه های زاگرس از ارتفاع ^(۱) ۲۵۰۰ متر سرچشمه گرفته و ابتدا از جنوب بطرف شمال جریان دارد و ضمن عبور از میدانهای فلات کوردستان به آذربایجان و آبهائیکه از کوه های آستفغانی سبزل سرچشمه میگیرد و بلافاصله میکند و از طرف مشرق بمنجیل میرسد. طول مسیر صعب العبور آن که بشکل مار پیچ است در حدود ۲۰۰ کیلومتر میباشد و از مناطقی عبور میکند که شیب زیادی دارد و بنابراین در اکثر شعبه شدن بستر مواد جامد قابل ملاحظه ای در آب رودخانه میریزد ولی چون طول آن خیلی زیاد است و در مجاورت نقاط مختلفی با شارهود شیب ملایمی دارد مقدار زیادی از مواد جامد آن در عرض راه ته نشین میشود.

شاهسرو

رودخانه شاهسرو از بانندی های سلسله جبال البرز در ارتفاع ۲۵۰۰ متر سرچشمه میگیرد ولی به علت ریختن سائیدگی های زیادی که در ارتفاعات صیر آن وجود دارد مواد جامد بیشتری با خود همراه دارد.

۱ - پروفیسور راندن " J. FERRANDEN " بد منجیل روی سبزل رود
 (پاریس اگوست ۱۹۵۵ شماره ۸۸۲ نگلیسی) ص ۲۱۳
 مجله تراوا TRAVAUX

قسمت سوم - تاریخچه سد ساید رود

قسمت سده محمول و پرتج منطقه گیان با استفاده از آب وریوسات
سید رود بدست می آید و تفسیر بده رودخانه و پلانیتهای عالیانه آن باعث گاهی
تقابل ملاحظه محمول این منطقه میشده زیرا جریان سید رود ناشی ندانسته
است وجه بنا که در فصل گرما و هنگامیکه عالیزارها و کشتزارها احتیاج
فراوانی بآب داشتند آب کنالی موجود نبود و گاهی هم اینای مایعاده که آب
رودخانه پلنیان کرده و حاصل رحمت و مخرج دهقانان را از زمین میبرد بطوری
که بده رودخانه در مواقع کم آبی تا ده متر مکعب در ثانیه تقاضای سیاحت
و در موارد پلنیان از ۱۸۰۰ (در سال ۱۳۳۴) متر مکعب در ثانیه نیز تجاوز
میکرد با این تریب در نتیجه بین حد اقل و حد اکثر بده آب نوسان
زیادی وجود داشت و مالک دهقانان برای مبارزه با طیان سد های گلی و
کم نواسی میخواستند ولی هیچک از آنها در مقابل پلنیان رودخانه حساب
مقاومت نداشت در صورتیکه با تقابل بده آب رودخانه و با استفاده از آبهای
سیلابی آن که بدون استفاده بدریای خزر میریخت ممکن بود بطور قابل ملاحظه ای
سطح کنت محمول را افزایش داد و با تقاضای کورکک نمود این امر فکر ایستاده
سدی را در انکار سرور میدادتا بتوانند آب رودخانه را برای محمول کم آبی

تعمیر کرده و این نیروی عظیم را بفرمان درآورده و از بروز آفتابهای خاتمان
بر انداز جلوگیری کنند.

(۱) اولین اقدام بحثاورمالیه اساسی این امر مهم در اسفند ماه ۱۳۱۹
وسيله اداره آبیاری وزارت کشاورزی بعمل آمد و کنسرسیوم کامیوناکس تیسسز
در باره تدوین طرح سد سفید رود و نظارت اجرائی آن طرح تهیه و تقدیم دولت
و مستکرد و این بعلمت پیش آمد اوضاع شهر رود ۱۳۲۰ موضوع معوی و سکوت ماند و در
سال ۱۳۲۵ - ۱۳۲۶ توسط بنگاه آبیاری مالصانی در حوضه سد سفیدرود
بعمل آمد و در نظر گرفته شد که سدی به ارتفاع ۶۰ متر و به گنجایش یک میلیون متر
مکعب در نزدیکی منجیل احداث شود و پیش بینی میشد که این سد یکصد هزار
هکتار اراضی را منسوب خواهد کرد و چندین ده هزار کیلوات برق تولید خواهد
نمود.

حال آنکه سد ۶۰ متری مزبور این فکر را نیز بوجود آورد که چون
در جریان عمل ممکنست تقسیم سوری در بستر رودخانه حادث شود بنا بر این
عده ای معتقد شدند که بستر رودخانه در حدود طول ۶۰ کیلومتر از اسامزاده
طاسم تا مجاورت دریا با هزینه ای به مبلغ ۲۰۰ میلیون ریال باید تثبیت گردد.

۱ - سد سفیدرود * بنگاه مستقل آبیاری (تهران شماره ثبت دوره

بسر از اینگونه تاسیسات و مصالحات لایحه قانونی ساختمان مسکن فروه

بشماره ۴۱۹۲۸ مورخ ۲۱/۴/۷۹ به شرح زیر به تصویب رسید :^(۱)

ماده ۱ - برای تأمین هزینه سد سازی رود و استقرار توربین و دسترس

سازی واحداث مجرا در حوزه شرب سمن رود بختاور آبیاری و توسعه سطح

کشت و تولید برقی و بر تاسیسات شبکه بهره برداری از تأسیسات آب و سمن

مذکور صاحب خصوصی در بانک ملی شعبه رشت یا هر شعبه بانک مجازی که

در رشت تشکیل باشد باز می شود و کلیه مالکیتی که اراضی آنان از سد رود و یا

انبار متعلق آن مشروب می گردد در مقابل هر یک چسب (ده هزار فرج مریخ)

برنج کاری دوست بهال هر ساله از سالیست خرید سهام باید پرداخت

نمایند و سهام شرکت با نام خواهد بود افراد و شخصیت های حقوقی که اکنون در آب

از سد رود ندارند نیز میتوانند سهام را خریداری نمایند طبق قانون تجارت

از سود بهره برخوردار گردند .

ماده ۲ - سرمایه ای که باید درجهت متمرکز خود معادل مبلغی

خواهد بود که سازمان برنامه برای تأسیسات مشروحه در این لایحه

قانونی و از تاریخ تصویب آن تا پایان یکسال شمسی بر آورده کرده و تصویب

۱ - سازمان برنامه پرونده امور سد سازی را جمع بسد سازی رود

هیأت دولت خواهد رسانید *

ماده ۴ - هر وقت وجوه جمع آوری شده معادل ثلث کل مبلغ مورد احتیاج گردید شرکت سهامی بلا قیاسه بر طبق قانون تجارت تشکیل میشود *

ماده ۵ - سازمان برنامه مکلف است از تاریخ صوب این لایحه قانونی بدون وقفه مطالعات خود را تکمیل و تعدادک مقدمات واحداث سد و توربین و تأسیسات آن اقدام و برای هزینه سد و تأسیسات آن از زمانیکه ملی طبق قانون برنامه استقرا نماید و آنک ملی مکلف است بتدریج وام مورد درخواست سازمان برنامه را بپردازد و از محل وجوه حاصله در این لایحه قانونی هزینه مقدمات مذکور را درجه استهلاک نماید صدی و پوره بری تا استهلاک هزینه های مربوط با سازمان برنامه خواهد بود ولی شرکت حق تجارت خواهد داشت *

ماده ۵ - مالکینی که بر نتیجه احداث سد اراضی خود را دایر و شرو بزمینا یندمکلف هستند آب بهای به معنی شرکت سازمان برنامه بپردازند *

ماده ۶ - مابعد اجرائ این لایحه قانونی از لحاظ تهیه مقدمات و ساختمان سد و تأسیسات دیگر آن سازمان برنامه و جهت وصول وجوه

واقعیت سهام کمیونس خواهد بود مرکب از اساتیدار یا نماینده او - رئیس دادگستری رشت - رئیس کشاورزی و یک نفر از عمده مالکین و یک نفر از عمده مالکین حوزه شرب سفید رود با تعاقب سه نفر نامبرده بالا که با تفاق نظر انتخاب خواهند نمود و کمیسیون مزبور میتواند بر طبق مقررات اجرائی وصول مالیات بوصول وجهه نامبرده اقدام نماید که برای استرداد وجوه استقراضی از بانک ملی طبق ماده ۴ این لایحه قانونی بمصرف برسد.

بر طبق قانون تعدید مدت اختیارات مصوب می ام دیماه ۱۳۲۱

لایحه قانونی ساختمان سد سفید رود مشتمل بر شصت و سه ماده تصویب میشود به تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۲۱ تحت وزیر دکتروصد صدی .

ولی در جریان عمل ملاحظه میشود که مالکین جریبانه نپرداخته اند

و علاوه چون در اوایل سال ۲۲۲ ضمن تصویب نامه ای شماره ۴۰ - ۲۷ - ۱۲ ابان

۱۳۲۲^(۱) مقصود گردیده بود که ماهه التفاوت فروش بروج صدی بسیاری

ساختمان سد سفید رود اختتام داده شود ماهه التفاوت فروش بروج هم بمصرف

ساختمان سد توسید و در این خصوص اساتیدار گیلان ملی نامه شماره ۲۰۰۰ مسجون^(۲)

۱ / ۴ / ۲۲۲ شرحی بدفتر نخست وزیر باین مضمون مینویسد " برای ساختمان

۱ - سازمان برنامه - پرونده سد سفید رود

۲ - " " " " " " " "